

Šiandien, kai statistika rodo, kad beveik kas trečia šeima išyra, vaiko gyvenime reikšmingu tampa naujų tėvų partnerių vaidmuo. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Pagalbos vaikams ir šeimoms skyriaus vyriausioji specialistė, teisininkė Ugnė Jurgaitytė sako, kad dažnai buvusiems sutuoktiniams kyla klausimų - kokias teises ir pareigas turi naujas vaiko mamos ar tėčio partneris.

„Tik mama ar tėtis gali nuspręsti, kiek teisių suteikti savo naujam partneriu, kai sprendžiami su vaiko auklėjimu susiję klausimai. Labai svarbu, kad vaiko tėvai šiuos klausimus aptartų tarpusavyje, nuspręstų, kiek vaiko auklėjime ir ugdyme gali dalyvauti naujieji partneriai. Svarbu, kad tėveliai ir patys atsakingai įsivertintų, kiek pasitiki savo partneriais ir yra pasiruošę dalintis atsakomybe kartu auginti vaiką“, - sako U. Jurgaitytė.

Nauji tėvų partneriai neturi išskirtinių teisių ir pareigų vaikui. Jie, kaip ir tetos, dėdės, krikšto tėvai ir pan., gali bendrauti su vaiku, juo rūpintis, kartu leisti laisvalaikį, tačiau vaiko atstovu negali būti. Teisė atstovauti vaiką ir priimti sprendimus už jį yra išskirtinai vaiko tėvų ar globėjų.

Pasitaiko, kad į Tarnybą kreipiasi skyrium gyvenantis mama ar tėtis ir teiraujasi, ar gali vaiką palikti su nauju širdies draugu. Tarnybos teisininkė sako, kad tokios situacijos dažniausiai atspindi vaiko tėvų tarpusavio nesutarimus.

Vaiko palikimas su kitu žmogumi, kaip ir su nauju gyvenimo draugu, pats savaime nėra vaiko teisių pažeidimas ir buvusiems sutuoktiniams nederėtų manipuliuoti vaiku. Svarbu, kad tėvai būtų tikri, jog suaugęs žmogus, su kuriuo paliekamas vaikas, gebės tinkamai juo pasirūpinti, užtikrins saugią aplinką, pasirūpins vaiko gerove.

Atstovauti vaiką, juo rūpintis, prižiūrėti ir priimti geriausias jo interesus užtikrinančius sprendimus - tėvelių teisė ir pareiga. Kai kuriais atvejais, kai abu tėvai dėl objektyvių priežasčių kurį laiką negali tiesiogiai rūpintis vaiku - turi teisę vaiko priežiūrą laikinai patikėti mamos ar tėčio partneriui.

„Jeigu vienas iš vaiko tėvų nusprendžia išvykti kuriam laikui į užsienį arba susiklosto kitos aplinkybės, o kitas iš tėvų neturi galimybės tuo metu rūpintis vaiku arba vaikas turi tik vieną iš tėvų - tokiu atveju, vaiko tėvai turi teisę kreiptis į gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją su prašymu nustatyti vaikui laikinąją priežiūrą su partneriu“, - pasakoja teisininkė.

Vaiko laikinoji priežiūra, nustatyta tėvų prašymu, gali tęstis ne ilgiau kaip šešis mėnesius.

Kokias teises ir pareigas turi skyrium gyvenančių tėvų partneriai

Nuolatinis vaiko atstovu gali tapti naujas tėčio ar mamos sutuoktinis tik tokiu atveju, jeigu vienam iš vaiko tėvų yra neribotam laikui apribotos tėvystės teisės arba jis miręs. Naujas sutuoktinis, jeigu atitinka įstatymuose numatytus reikalavimus, gali vaiką įsivaikinti ir oficialiai tapti tėviu.

Pareiga kurti tvirtus emocinius ryšius

Tarnybos psichologė Aura Svetikienė atkreipia dėmesį, kad vaiko vystymuisi ir socialinei raidai artimas ryšys su suaugusiuoju – labai svarbus. Todėl į šeimą atėjęs naujas vieno iš tėvų partneris turėtų tai įvertinti ir kantriai bei atsakingai kurti tvirtus emocinius ryšius su vaiku.

„Suaugusiojo ir vaiko artimas emocinis ryšys atsiranda iš pasitikėjimo, bendrų užsiėmimų ir domėjimosi vienas kitu. Naujus santykius puoselėti svarbu ne tik su partneriu, bet ir su vaiku – skirti daugiau dėmesio, daugiau laiko praleisti kartu, domėtis vaiko savijauta ir pomėgiais, atsižvelgti į jo nuomonę ir poreikius. Ir neužmirškime kalbėtis, pokalbis – visagalis“, – pataria psichologė.

Anot A. Svetikienės, tik atsiradus pasitikėjimui, saugumo jausmui ir artimam emociniam ryšiui vaikas pats suteiks daugiau teisių ir laisvių naujam šeimos nariui.

Tarnybos psichologė išskiria keletą pagrindinių akcentų į ką reikėtų atkreipti dėmesį suaugusiems, kad naujo šeimos nario atėjimas nekeltų vaikui per didelio streso:

- atminkite, kad vaikas žino, jaučia mamos ar tėčio meilę, o naujiems šeimos nariams reikia ją parodyti ir įrodyti;
- duokite laiko sau ir vaikui apsiprasti su nauju šeimos nariu;
- kalbėkitės, išklauskite ir išgirskite vieni kitus;
- neverskite vaiko naują šeimos narį vadinti mama ar tėčiu, nebent vaikas to nori pats;
- neįvedinėkite iškart naujų tradicijų ir taisyklių;
- visiems vaikams taisyklės naujoje šeimoje turi būti vienodos;
- turėkite kantrybės išlaukti ir nekaltinkite savęs, jeigu vaiko adaptacijos laikotarpis užtruks.

